

Till rektor vid Malmö högskola

Uppföljning av speciallärarexamen vid Malmö högskola

Beslut

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) ger det samlade omdömet hög kvalitet för utbildning som leder till speciallärarexamen vid Malmö högskola.

UKÄ ifrågasätter inte längre tillståndet för Malmö högskola att utfärda speciallärarexamen.

Ärendets hantering

UKÄ beslutade den 6 oktober 2014 (reg.nr 411-00621-13) att ge det samlade omdömet bristande kvalitet för utbildning som leder till speciallärarexamen vid Malmö högskola. Beslutet innebar samtidigt att UKÄ ifrågasatte lärosätets tillstånd att utfärda speciallärarexamen. UKÄ uppmanade därför lärosätet att senast den 8 oktober 2015 inkomma med en redogörelse för de åtgärder som vidtagits med anledning av ämbetets ställningstagande. Därefter avsåg ämbetet att ta ställning till om det finns skäl att besluta att lärosätet inte längre får utfärda den aktuella examen.

Lärosätet har inkommit till UKÄ med en analys av orsaken till bristerna och redovisning av vidtagna åtgärder.

För uppföljningen utsåg UKÄ följande sakkunniga: professor Kristina Ström, Åbo Akademi i Finland, docent Anna-Lena Eriksson-Gustavsson, Linköpings universitet och professor Anders Garpelin, Mälardalens högskola. Underlag för bedömningen har varit lärosätets redogörelse samt kompletteringar som begärdes in av sakkunniggruppen som inkom den 27 november 2015. Bedömningen har gjorts utifrån krav som ställs i högskolelagen (1992:1434) och i högskoleförordningen (1993:100). Bedömarens yttrande bifogas.

Universitetskanslersämbetets bedömning

UKÄ bedömer att utbildning som leder till speciallärarexamen vid Malmö högskola nu uppfyller kvalitetskraven för högre utbildning och att utbildningen därmed ska ges det samlade omdömet hög kvalitet. Under sådana omständigheter finns det inte längre skäl att ifrågasätta lärosätets examenstillstånd.

Beslut i ärendet har tagits av universitetskanslern Harriet Wallberg efter föredragning av utredare Carin Dänzel i närvaro av strategi- och planeringsansvarig Per Westman och enhetschef Lisa Jämtsved Lundmark.

Harriet Wallberg

Carin Dänzel

Kopia till:
Bedömggruppen

Bilaga 1

Bedömargruppens motiveringar

Malmö högskola

Lärosäte	Huvudområde/examen	ID-nr
Malmö högskola	Speciallärarexamen	A-2015-01-3738
Bedömning av utvalda examensmål		
<p>Mål: För speciallärarexamen ska studenten visa fördjupad kunskap om barn och elevers lärande och, beroende på vilken specialisering som valts, fördjupad kunskap om studentens valda inriktning</p> <p>Måluppfyllelse: Hög</p> <p>Motivering: I utvärderingen av utbildningar som leder till examina inom specialpedagogik, speciallärar- och specialpedagogexamen (se Universitetskanslersämbetet beslut den 6 oktober 2014, reg.nr 411-00621-13) framgår följande av bedömargruppens yttrande: "Urvalet av självständiga arbeten visar att studenterna brister i måluppfyllelse avseende att visa fördjupad kunskap om den valda inriktningen. Bristfälligheterna i arbetena utgörs av svag/avsaknad av koppling till den del av målet som avser att visa kunskap om studentens valda inriktning. Däremot uppnår studenterna hög måluppfyllelse när det gäller att visa fördjupad kunskap om barns och elevers lärande.</p> <p>Självvärderingen tyder på att studenterna uppnår hög måluppfyllelse. I självvärderingen beskrivs att studenterna får fördjupad kunskap om vald inriktning bland annat genom att först göra en forskningsöversikt och därefter genomföra en självständig studie, utgående från sin forskningsöversikt. Trots att bedömningen av självvärderingen tyder på hög måluppfyllelse visar bedömningen av de självständiga arbetena att de goda ansatserna ännu inte fått genomslag i studenternas självständiga arbeten. Intervjuerna med lärosätet ändrade inte bedömningen av de självständiga arbetena."</p> <p>I analysen av orsakerna bakom den bristande måluppfyllelsen identifierar lärosätet bland annat följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Specialiseringarna har inte framträtt tillräckligt tydligt då det funnits kvar influenser från den tid då specialpedagogprogrammet och speciallärarprogrammet var mer lika till sitt innehåll och upplägg. - Kursernas innehåll och examinationer (bedömningskriterier) har inte varit tillräckligt specialiseringspecifika och studenterna har därför inte getts möjlighet att fördjupa sina kunskaper i önskvärd omfattning. - De läraraktiviteter som erbjudits har inte stöttat studenternas lärande inom specialiseringen i tillräcklig grad. <p>Analysen ovan framstår enligt bedömarna som genomtänkt och relevant.</p> <p>De åtgärder som vidtagits med anledningen av bristerna inkluderar följande:</p>		

- Profilerings av specialiseringarna har skett genom att specialiserings-specifika kurser har inrättats. För de specialiserings-specifika kurserna har syften, lärandemål, innehåll, läraaktiviteter, litteratur, examinationer och bedömningskriterier formulerats.
- Åtgärder har vidtagits i syfte att få en tydligare koppling mellan lärarkompetens och specialisering. Detta innebär att lärarnas specifika kompetensområden utnyttjas i högre grad inom respektive specialisering.
- Förändringar har gjorts för att tydliggöra kopplingen mellan läraaktiviteter och examinationer samt för att åstadkomma en större betoning på analytiska läraaktiviteter utifrån respektive specialisering.
- En tydligare gruppering av handledare/examinatorer utifrån kunskapsområden är genomförd i syfte att främja kunskapsutveckling inom respektive specialisering.

De åtgärder som genomförts i de olika kurserna i syfte att säkerställa att studenterna når hög måluppfyllelse avseende delmålet om fördjupad kunskap om den valda specialiseringen beskrivs utförligt.

Givet analysen av bristerna framstår åtgärderna sammantaget som rimliga och ändamålsenliga. Åtgärderna förefaller stärka måluppfyllelsen avseende aktuellt delmål, men för att bättre kunna bedöma de åtgärder som redovisats önskade bedömargruppen erhålla kompletteringar från lärosätet avseende lärarresurser. Bedömargruppen efterfrågade därför en lärarlista som tydliggör lärarresurserna för respektive specialisering. Kompletteringen inkom den 27 november 2015.

I kompletteringen beskrivs hur lärarna utifrån sina specifika kompetensområden kopplats till respektive specialisering. Lärosätet beskriver hur lärarkompetensen organiserats utifrån ett programgemensamt lärarlag och fyra specialiseringsinriktade arbetslag. Arbetslagen arbetar med att utveckla innehåll och bedömarkompetens, att skapa relevanta examinationsuppgifter och bedömningskriterier samt att identifiera aktuell forskning inom respektive specialisering. De specialiserings-specifika arbetslagen har en utsedd ansvarsperson. I det arbetslag som ansvarar för genomförandet av specialiseringen mot språk-, skriv- och läsutveckling ingår lärarkompetens avseende språkutveckling, språk-, läs- och skrivsvårigheter/dyslexi, tvåspråkighet och specialpedagogik.

I kompletteringen beskrivs vidare hur specialiseringskompetensen används i samtliga kurser. Även i de kurser som inte per definition är inriktningsspecifika finns läraaktiviteter och/eller examinationer som synliggör specialiseringarna. I den till kompletteringen bifogade lärartabellen beskrivs lärosätets lärarkompetens och lärarkapacitet (läsåret 2015-2016). För specialiseringen mot t.ex. språk-, skriv- och läsutveckling listas fyra personer, varav tre är disputerade lektorer. I tabellens kommentarfält beskrivs vilken undervisning personerna ansvarar för.

När det gäller lärosätets beskrivning av bemanningen av de specialiseringsinriktade arbetslagen konstaterar bedömarerna att flera av lärarna återfinns inom flera av specialiseringarna. Det blir därmed något oklart hur dessa arbetslag lyfter fram och fördjupar kunskapen inom respektive specialisering.

Bedömarerna anser att med de vidtagna åtgärderna är förutsättningarna tillräckliga för att Malmö högskola ska kunna säkra att studenterna uppnår hög måluppfyllelse när det gäller aktuellt examensmål.

Mål: För speciallärarexamen ska studenten visa förmåga att kritiskt och självständigt ta initiativ till, analysera, och medverka i förebyggande arbete och i arbetet med att undanröja hinder och svårigheter i lärmiljön

Måluppfyllelse: Hög

Motivering: I utvärderingen av utbildningar som leder till examina inom specialpedagogik, speciallärar- och specialpedagogexamen (se Universitetskanslersämbetet beslut 6 oktober 2014, reg.nr 411-00621-13) framgår följande av bedömargruppens yttrande: "Urvalet av självständiga arbeten visar att studenterna brister i måluppfyllelse avseende förmågan att kritiskt och självständigt ta initiativ till, analysera och medverka i förebyggande arbete. I många självständiga arbeten formuleras forskningsfrågor som gäller förebyggande arbete; de uppvisar dock brister framför allt när det gäller att analysera det förebyggande arbetet. Urvalet av självständiga arbeten visar också att studenterna uppnår bristande måluppfyllelse när det gäller visad förmåga att i arbetet med att undanröja hinder och svårigheter i lärmiljön. Detta framgår av att det i många arbeten formuleras syften som gäller undanröjande av hinder och svårigheter; det uppvisas dock bristfälligheter beträffande analys av detta.

Självvärderingen tyder på att studenterna uppnår hög måluppfyllelse avseende förmågan att kritiskt och självständigt ta initiativ till, analysera och medverka i förebyggande arbete och i arbetet med att undanröja hinder och svårigheter i lärmiljön. I självvärderingen beskrivs att studenterna får förmåga att kritiskt och självständigt ta initiativ till, analysera och medverka i förebyggande arbete genom att till exempel analysera lärmiljöer med tanke på inkluderings- och exkluderingsfenomen. I självvärderingen beskrivs också att studenterna får förmåga att undanröja hinder och svårigheter i lärmiljön genom att kartlägga skolsituationer, föreslå åtgärder, genomföra pedagogiska utredningar och utforma åtgärdsprogram. Intervjuerna med lärosätet ändrade inte bedömningen av de självständiga arbetena."

I analysen av orsakerna bakom den bristande måluppfyllelsen identifierar lärosätet bland annat följande:

- Studenterna har under sin utbildning fått för få möjligheter att träna och utveckla sin förmåga att göra analyser av lärandemiljöer och utveckla förebyggande arbete som syftar till att undanröja hinder och svårigheter för elevers lärande och utveckling.
- Det finns en koppling till den tidigare konstaterade bristande måluppfyllelsen som gällde studenternas kunskap om specialiseringen. För att kunna göra analyser och utveckla förebyggande arbete i relation till specialiseringen krävs en fördjupad kunskap om specialiseringens kunskapsområde och förtrogenhet med centrala begrepp.
- Det finns brister i lärandemål, läraaktiviteter och kravnivå vid examinationer när det gäller vetenskapliga analyser med utgångspunkt i insamlade empiriska underlag.

Analysen ovan framstår enligt bedömarna som genomtänkt och relevant.

De åtgärder som vidtagits med anledningen av bristerna inkluderar:

- genomgripande åtgärder för att skapa specialiserings-specifika kurser där förmåga till analys av lärmiljöer betonas
- införande av fler läraaktiviteter där studenterna tränar förmågan att genomföra och beskriva analyser av kartläggningar, lärmiljöer och uppkomna svårigheter samt införande av examinationer där studenterna bedöms med avseende på ovannämnda förmåga

- införande av nya och/eller modifierade lärandemål, läraaktiviteter och examinationer/bedömningskriterier i de två inledande kurserna i syfte att höja den vetenskapliga kvaliteten
- organisering av basgruppsarbetet utifrån specialisering i syfte att främja studenternas förmåga att genomföra och analysera kartläggningar med tydlig fokus på den valda specialiseringen.

De åtgärder som genomförts i de olika kurserna för att säkerställa att studenterna når hög måluppfyllelse avseende aktuellt examensmål beskrivs utförligt.

Givet analysen av bristerna framstår åtgärderna sammantaget som rimliga och ändamålsenliga.

Bedömarna anser att med de vidtagna åtgärderna är förutsättningarna goda för att Malmö högskola ska kunna säkra att studenterna uppnår hög måluppfyllelse när det gäller aktuellt examensmål.